

FAQ

HOE MOETEN CRYPTOVALUTA BOEKHOUDKUNDIG EN FISCAAL WORDEN VERWERKT?

Het belang van cryptovaluta of virtuele munten nam de voorbije jaren aanzienlijk toe. Maar het gebrek aan duidelijke nationale en internationale richtlijnen voor de waardering en weergave ervan in de jaarrekening, leidde tot uiteenlopende praktijken. Onze BDO-experts scheppen duidelijkheid in het kluwen van wat kan en (niet) mag.

Auteurs: Dirk Vandendaele, Partner BDO Accountancy,
Alexandra Martin, Senior Advisor, Stijn Rasschaert, Partner BDO Tax

MOETEN VIRTUELE MUNTEN WORDEN GEOEKT IN DE BALANS?

De jaarrekening moet een getrouwe weergave zijn van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van een vennootschap. Het lijkt ons dan ook logisch dat vennootschappen die een portefeuille aan virtuele munten aanhouden, dat ook tot uiting te brengen in hun balans.

Echter, tot op heden bestaan daarvoor weinig tot geen richtlijnen. Bij wijze van voorbeeld: de ASBJ (Accounting Standard Board of Japan) sprak zich als één van de weinige instellingen uit over deze problematiek en beschouwt virtuele munten als betaalmiddelen die moeten worden geboekt onder een afzonderlijke activarubriek van de balans.

'SECURITY TOKENS' VS. 'UTILITY TOKENS'

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen 'security (of effecten-) tokens' en 'utility tokens'.

Security tokens (zoals de bitcoin) kunt u vergelijken met aandelen in een onderneming of financiële middelen. Eenvoudig gesteld, security tokens zijn verhandelbare rechten die een financiële waarde vertegenwoordigen.

Utility tokens geven de houder het recht om in ruil voor de utility token een bepaald goed of dienst te ontvangen van de uitgever van de token. Een utility token kan dus op uiteenlopende manieren zijn gestructureerd. Zo verschillen de inmiddels bestaande utility tokens sterk van elkaar qua inhoud en structuur.

WAT IS VOORLOPIG DE AANGEWZEN BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING IN BELGIË?

De Belgische Commissie van Boekhoudkundige Normen (CBN) gaf in mei 2019 een ontwerpadvies ter publieke consultatie. In functie van de bemerkingen die de CBN ontvangt, zal het dat ontwerpadvies na de zomer 2019 in een finaal advies omzetten. Het CBN-advies beperkt zich tot een voorzichtige bespreking van security tokens die geen recurrente opbrengst genereren. Het is voorlopig niet duidelijk of en in welke mate het ontwerpadvies nog verder zal worden uitgebreid naar de andere soorten cryptovaluta.

Het CBN voorziet in haar ontwerpadvies drie mogelijkheden. In ieder geval moet bij elke optie een portefeuille aan virtuele munten onder het vlottend actief worden geboekt.

1 Als een vennootschap security tokens kocht met overtollige liquiditeiten – in de hoop de virtuele munten op termijn te verkopen met een meerwaarde – dan kunnen ze worden geboekt onder de rubriek 'Overige beleggingen'. Hoewel de CBN expliciet alleen die security tokens

behandelt die geen periodieke opbrengsten genereren, zijn wij van mening dat u ook de security tokens die wel een periodieke opbrengst genereren (zoals de cryptomunt NEO) onder dezelfde balanspost kunt boeken.

2 Bestaat de activiteit van de onderneming specifiek uit de aan- en doorverkoop van cryptovaluta (dat is het geval voor een vennootschap die een tradingplatform uitbaat) dan moeten de munten in eigendom van zo'n vennootschap onder de rubriek 'Voorraden' worden geboekt. De diverse munten die het tradingplatform inkoopt als buffer om onmiddellijk op een vraag naar een bepaalde cryptovaluta te kunnen beantwoorden, moet u dan beschouwen als handelsgoederen.

3 Stel dat een onderneming haar eigen cryptovaluta creëert en die munt gebruikt om transacties binnen de groep te betalen, dan moet die munt worden geregistreerd onder de rubriek 'Vorderingen en schulden', net als 'gewoon' geld.

“Een portefeuille aan virtuele munten moet onder het vlottend actief worden geboekt.”

KUNNEN OF MOETEN WAARDECORRECTIES OP CRYPTOVALUTA WORDEN GEBOEKT?

Het antwoord op deze vraag hangt af van de toepassing (zoals we die hierboven beschreven). Er zijn dus opnieuw drie mogelijkheden:

1 Op geldbeleggingen moet een waardevermindering worden geboekt als hun realisatiewaarde op afsluitdatum lager is dan de aanschaffingswaarde.

2 Eenzelfde logica geldt voor voorraden als de marktwaarde op de inventarisdatum lager is dan de aanschaffingswaarde.

3 En wat met de waarderingsregels voor vorderingen en schulden? Die worden opgenomen in de balans tegen nominale waarde. Er kunnen waardeverminderingen worden geboekt wanneer hun realisatiewaarde op datum van jaarafsluiting lager is dan hun boekwaarde. Mocht op een later tijdstip blijken dat de eerder aangelegde waardevermindering niet meer terecht is, dan zal die waardevermindering boekhoudkundig moeten worden teruggenomen.

Positieve, niet gerealiseerde verschillen in waarde (zogenoemde herwaarderingsmeerwaarden) mogen niet worden geboekt, zo bepaalt het Koninklijk besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

HOE WORDEN MEER- OF MINDERWAARDEN DIE VENNOOTSCHAPPEN OP CRYPTOMUNTEN REALISEREN, BEHANDELD?

Als een vennootschap met haar overtollige liquiditeiten security tokens koopt om ze na verloop van tijd opnieuw te verkopen, dan zal de winst door die de verkoop belastbaar zijn. Het Wetboek Inkomstenbelastingen (WIB 92) voorziet immers geen expliciete vrijstelling. Realiseert de vennootschap een minderwaarde, dan zal die minderwaarde aftrekbaar zijn.

Dezelfde redenering gaat op voor de vennootschap die een tradingplatform uitbaat

en die winst of verlies zou genereren op de security tokens die zij tijdelijk op haar balans houdt om tegemoet te komen aan de vraag naar bepaalde tokens. De gerealiseerde meerwaarde zal belastbaar zijn, de gerealiseerde minderwaarde aftrekbaar.

Als de vennootschap haar vorderingen of schulden zou realiseren met een meer- of minderwaarde dan gelden dezelfde fiscale principes: de meerwaarde wordt belast, de minderwaarde is aftrekbaar.

WAT MET (NIET-GEREALISEERDE) WAARDEVERMINDERINGEN EN HERWAARDERINGSMEERWAARDEN?

Als een vennootschap een waardevermindering aanlegt op cryptovaluta, dan zal die waardevermindering fiscaal aftrekbaar zijn. Voor de fiscale behandeling van de waardevermindering maakt het niet uit of de cryptovaluta het karakter hebben van een geldbelegging, een voorraad of een vordering of schuld.

Aangezien het bij wet verboden is om een herwaarderingsmeerwaarde te boeken op geldbeleggingen, voorraden of vorderingen, is er bijgevolg ook geen sprake van een fiscale belastbare basis.

“Als een vennootschap een waardevermindering aanlegt op cryptovaluta, dan zal die waardevermindering fiscaal aftrekbaar zijn.”

WAT IS EEN CRYPTOMUNT?

Een cryptomunt is een digitale munt die zonder tussenkomst van banken en overheden voor onder andere betalingen wordt gebruikt. De rol van de banken en overheden wordt overgenomen door een decentraal netwerk van computers (de zgn. 'nodes'), waarbij elke node de volledige geschiedenis van alle transacties bijhoudt. De goedgekeurde transacties worden in een speciaal protocol gestructureerd (de zogenaamde blockchain). De geschiedenis van die ketting van data kan niet worden aangepast en ook het proces in het heden kan niet worden beïnvloed.

De bekendste virtuele munt is ongetwijfeld bitcoin. Bitcoin kan uitsluitend worden gebruikt om betalingen over de bitcoinblockchain te laten verlopen. Naast bitcoin bestaan er nog meer dan 2.000 andere cryptomunten (Ethereum, NEO...) waarvan er ongeveer 1.000 op een eigen blockchain draaien. Het merendeel van die munten (hebben een eigen blockchain) of tokens (zijn gebouwd op een bestaande, niet-eigen blockchain) worden niet alleen gebruikt om betalingen te doen, maar omvatten ook 'smart contracts' of geven recht op bepaalde diensten. Ondanks de grote verscheidenheid hebben ze één gezamenlijke en belangrijke eigenschap: ze worden decentraal beheerd. Dat betekent dat geen enkele partij een beslissende invloed op de munt(en) kan uitoefenen.

VRAGEN OVER HOE U CRYPTOVALUTA FISCAAL OF BOEKHOUDKUNDIG MOET VERWERKEN?

Meer uitleg over hoe u zelf cryptovaluta kunt gebruiken of de voor- en nadelen ervan? Neem contact op met onze specialisten:
dirk.vandendaele@bdo.be,
alexandra.martin@bdo.be of
stijn.rasschaert@bdo.be

